

Dialekt- och folkminnesarkivet
Ö. Ågatan 27
Box 1743
751 47 UPPSALA

M 263 FÖDA OCH SKÖTA BARN

Mödra- och barnavård, samt pappors möjligheter att ta del i barnens skötsel har förändrats mycket det senaste halvsekle. Idag är det självklart att pappan skall vara med vid förlossningen - för bara 30 år sedan var det nästan otänkbart. Idag bestämmer spädbarnen själva när de skall äta och sova - för 30 år sedan fanns det experter som visste bättre. Men vi vet samtidigt att många motsatte sig auktoriteterna, och gjorde vad de själva kände var det rätta.

Avsikten med denna frågelista är att få dessa förändringar dokumenterade samt att få veta Din inställning till barnavård. Även om många frågor är nutidsorienterade, är listan tänkt att kunna besvaras av föräldrar i olika generationer. Frågorna vänder sig också oftast till mammor, men bör kunna besvaras även av pappor. Välj helt enkelt ut de frågor som är relevanta för Dig!

GRAVIDITET OCH FÖRLOSSNING

Hur många barn har Du och när föddes de? Beskriv Din graviditet (eller graviditeterna). Var den jobbig eller lättsam?

Förekom mödravård och hur bedrevs i så fall den? Var det obligatoriska kontroller hos barnmorska eller läkare? Om Ni hade föräldrakurser, vad gick de ut på? Förberedde Ni er på något särskilt sätt inför förlossningen? Vad hade pappan för roll under graviditeten? Vad har Du hört om andra kvinnors graviditeter?

Hade Du särskilda mammakläder? Hur såg de ut? Undvek Du vissa saker under graviditeten, t.ex. cigarettrökning, vissa arbetsuppgifter, mediciner? Hade personer i Din omgivning synpunkter på hur Du levde?

Hur var själva förlossningen (eller förlossningarna)? Födde Du hemma eller på BB? Fick Du själv bestämma hur Du skulle föda eller fanns det särskilda rutiner? Fick pappan vara med under förlossningen?

Hur behandlades Du efteråt, med vila, omvårdnad, krav på att börja arbeta? Hade Du barnet hos dig hela tiden eller (om Du låg på BB) togs det omhand av barnsköterskor? Vilka rutiner fanns det på BB? Fick pappan vistas där? Hur togs han omhand?

Hur var stämningen mellan mammorna? Berättade Ni om era upplevelser för varandra? Vad har Du hört om andras erfarenheter av förlossning och BB, skräckberättelser eller berättelser fyllda av lycka?

Hur upplevde Du tiden efter förlossningen, innan livmodern hade läkt? Var Du förberedd på hur lång tid det kunde ta?

SPÄDBARNSVÅRD

Hur hade Ni förberett Er inför barnets (eller barnens) ankomst? Hade Ni köpt eller lånat babyutstyrsel? Vad hade Ni för utrustning till babyn på skötplatsen, vid sovplatsen, för utomhusvistelse m.m.? Vad hade Ni för typ av blöjor? Vad hade barnet för kläder? Har Du varit med om att linda barn?

Hur lärde Ni Er att sköta barnet? Genom att pröva Er fram, läsa böcker, rådfråga Barnavårdscentralen (BVC) eller äldre generationer och andra föräldrar?

Fick barnet själv bestämma mat- och sovtider? Skulle barnet sova i något speciellt läge? Hur skötte Ni barnets hygien? Vad gjorde Ni när det blev sjukt?

Var vissa undersökningar/vaccinationer på BVC (eller motsvarande) obligatoriska? Hade de också annan verksamhet, t.ex. föräldragrupper och utbildning? Hur upplevde Du BVC och kontakterna med dem? Bra eller dåligt?

Har Du funderingar kring barnavård, om vad som är bra eller dåligt för ett barn? Har Du varit rädd för att göra något som kan skada barnet?

Hur brukade Ni roa barnet och vad hade det för leksaker? Deltog Ni i några organiserade aktiviteter för barn under 1 år? Vad tror Du att ett så litet barn behöver för stimulans?

Hur delade Ni på arbetet med barnets skötsel? Hur såg arbetsfördelningen i hemmet ut för övrigt? Hade Ni några släktingar/vänner som hjälpte Er med barnet? Brukade Ni anlita barnvakter? Hur har Ni disponerat eventuell föräldraledighet?

Stämde Era förväntningar om hur det skulle vara att ha ett barn? Om inte, varilåg skillnaden?

AMNING OCH BARNMAT

Hur länge ammade Du? Hur ofta åt barnet (eller barnen)? Fick det mat så ofta det ville, eller följde Du ett tidsschema? Hur ofta vägde Du barnet?

Hur gick avvänjningen till? Hur upplevde Du amning och avvänjning? Fick Du bra stöd från omgivningen, t.ex. från barnets far? Hur var inställningen till amning hos andra mammor, BVC och äldre släktingar (t.ex. mamma, svärmor)? Vad anser Du själv om amning?

Hur vande Du barnet vid vanlig mat? Vad fick det att äta under första levnadsåret? Köpte Du färdig barnmat eller lagade Du den själv? Hur lärde Du dig i så fall att tillaga den?

Har Du förändrats som person efter det att Du fått barn? Fått andra värderingar etc.?

Skicka gärna med fotografier, broschyrer och liknande som belyser spädbarnsvård! Vi kopierar dem och sänder tillbaka originalen om Ni så önskar.

Glöm inte att ange kön, födelseår, yrke och för vilken ort svaret gäller! Uppgift om namn är frivillig.

Uppsala i november 1992
Eva-Lott Lindqvist